

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

23. siječnja 2019. *

[Tekst ispravljen rješenjem od 14. ožujka 2019.]

„Zahtjev za prethodnu odluku – Politika azila – Kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Uredba (EU) br. 604/2013 – Diskrecijske klauzule – Kriteriji za ocjenu”

U predmetu C-661/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio High Court (Visoki sud, Irska), odlukom od 21. studenoga 2017., koju je Sud zaprimio 27. studenoga 2017., u postupku

M. A.,

S. A.,

A. Z.

protiv

International Protection Appeals Tribunal,

Minister for Justice and Equality,

Attorney General,

Ireland,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta, potpredsjednica Suda, u svojstvu predsjednice prvog vijeća, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan i C. G. Fernlund (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: E. Tanchev,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

* Jezik postupka: engleski

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za M. A., S. A. i A. Z., M. de Blacam, SC, i G. O’Halloran, BL,
- [kako je ispravljeno rješenjem od 14. ožujka 2019.], za Irsku, M. Browne, G. Hodge i A. Joyce, u svojstvu agenata, uz asistenciju S.-J. Hillery, BL i D. Conlana Smytha, SC,
- za njemačku vladu, T. Henze i R. Kanitz, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, J. Hoogveld i M. K. Bulterman, u svojstvu agenata,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, C. Brodie, S. Brandon i D. Blundell, u svojstvu agenata, uz asistenciju J. Holmesa, QC,
- za Europsku komisiju, M. Wilderspin i M. Condou-Durande, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6., članka 17., članka 20. stavka 3. i članka 27. stavka 1. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljaniin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (SL 2013., L 180, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 108. i ispravak SL 2017., L 49, str. 50., u daljnjem tekstu: Uredba Dublin III).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osoba M. A., S. A. i A. Z., s jedne strane, i International Protection Appeals Tribunal (Žalbeni sud za međunarodnu zaštitu, Irska), Ministera for Justice and Equality (ministar pravosuđa i jednakosti, Irska), Attorney Generala (Irska) i Irelanda (Irska), s druge strane, u vezi s odlukom o transferu koja je u pogledu navedenih osoba donesena u okviru Uredbe Dublin III.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

Ženevska konvencija

- 3 Konvencija o statusu izbjeglica, potpisana u Ženevi 28. srpnja 1951. (Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 189., str. 150., br. 2545 (1954.), u daljnjem tekstu: Ženevska konvencija), stupila je na snagu 22. travnja 1954. Dopunjena je Protokolom o statusu izbjeglica, sklopljenim u New Yorku 31. siječnja 1967. (u daljnjem tekstu: Protokol iz 1967.), koji je stupio na snagu 4. listopada 1967.
- 4 Sve države članice ugovorne su stranke Ženevske konvencije i Protokola iz 1967., kao što su to i Republika Island, Kneževina Lihtenštajn, Kraljevina Norveška i Švicarska Konfederacija. Europska unija nije stranka ni Ženevske konvencije ni Protokola iz 1967., ali se člankom 78. UFEU-a i člankom 18. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) propisuje da je pravo na azil zajamčeno, među ostalim, uz poštovanje te konvencije i tog protokola.

EKLJP

- 5 Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisana u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), višestrani je međunarodni sporazum sklopljen u okviru Vijeća Europe koji je stupio na snagu 3. rujna 1953. Sve države članice Unije članice su Vijeća Europe, čije su, pak, sve članice visoke ugovorne stranke te konvencije.
- 6 Člankom 3. EKLJP-a određuje se da se „[n]itko [...] ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni”.

Pravo Unije

Povelja

- 7 Člankom 4. Povelje određuje se:
- „Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.”
- 8 Članak 47. prvi stavak Povelje glasi:
- „Svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom, u skladu s uvjetima utvrđenima ovim člankom.”
- 9 Člankom 52. stavkom 3. Povelje propisuje se:
- „U onoj mjeri u kojoj ova Povelja sadrž[ava] prava koja odgovaraju pravima zajamčenima [EKLJP-om], značenje i opseg primjene tih prava jednaki su onima iz spomenute Konvencije. Ova odredba ne sprječava pravo Unije da pruži širu zaštitu.”

Uredba Dublin III

- 10 Uvodno valja podsjetiti na to da je Ugovorom iz Amsterdama od 2. listopada 1997. u UEZ unesen članak 63., kojim je Europskoj zajednici dana nadležnost za donošenje mjera što ih je na posebnom sastanku održanom 15. i 16. listopada 1999. u Tampereu (Finska) preporučilo Europsko vijeće u vezi s uspostavom zajedničkog europskog sustava azila. Donošenjem te odredbe omogućeno je da se među državama članicama, uz iznimku Kraljevine Danske, Konvencija o određivanju države odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u jednoj od država članica Europskih zajednica, potpisana u Dublinu 15. lipnja 1990. (SL 1997., C 254, str. 1.), zamijeni Uredbom Vijeća (EZ) br. 343/2003 od 18. veljače 2003. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji je u jednoj od država članica podnio državljaniin treće zemlje (SL 2003., L 50, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 37.), koja je stupila na snagu 17. ožujka 2003. Uredba Dublin III, koja je stupila na snagu 19. srpnja 2013., donesena je na temelju članka 78. stavka 2. točke (e) UFEU-a i zamijenila je Uredbu br. 343/2003.
- 11 Uvodne izjave 1. do 5. Uredbe Dublin III glase kako slijedi:
- „(1) Potrebno je provesti cijeli niz značajnih izmjena Uredbe [br. 343/2003]. Ovu bi Uredbu trebalo preinačiti radi jasnoće.
- (2) Zajednička politika azila, uključujući zajednički europski sustav azila, sastavni je dio cilja Europske unije za postupno stvaranje područja slobode, sigurnosti i pravde, otvorenog za one koje su okolnosti prisilile na zakonito traženje zaštite u Uniji.

- (3) Na posebnom zasjedanju u Tampereu 15. i 16. listopada 1999. Europsko se vijeće usuglasilo da će nastojati uvesti zajednički europski sustav azila utemeljen na cjelovitoj i sveobuhvatnoj primjeni [Ženevske konvencije] koja je dopunjena [Protokolom iz 1967.] čime se osigurava da se nitko ne šalje natrag u progon, tj. poštuje se načelo zabrane vraćanja. U tom smislu, i bez utjecaja na kriterije odgovornosti utvrđene ovom Uredbom, sve države članice koje poštuju načelo zabrane vraćanja, smatraju se sigurnim zemljama za državljane trećih zemalja.
- (4) U zaključcima iz Tamperea navodi se također da bi zajednički europski sustav azila u kratkom razdoblju trebao uključivati jasan i provediv način za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu.
- (5) Takav bi se način trebao temeljiti na objektivnim, poštenim kriterijima i za države članice i za predmetne osobe. Trebao bi posebno omogućiti brzo određivanje odgovorne države članice, tako da se osigura učinkovit pristup postupcima za priznavanje međunarodne zaštite i pritom ne ugrozi cilj brze obrade zahtjeva za međunarodnu zaštitu.”

12 Uvodne izjave 13. do 17. te uredbe glase:

- „(13) U skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989. i [Poveljom], najbolji interes djeteta trebao bi biti primarna briga država članica pri primjeni ove Uredbe. [...]
- (14) U skladu s Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, poštovanje obiteljskog života trebalo bi biti primarna briga država članica pri primjeni ove Uredbe.
- (15) Zajednička obrada zahtjeva za međunarodnu zaštitu članova jedne obitelji od strane jedne države članice omogućuje da se zahtjevi razmatraju temeljito, da odluke koje se u vezi njih donose budu dosljedne i da članovi jedne obitelji ne budu odvojeni.
- (16) Kako bi se osiguralo potpuno poštovanje načela jedinstva obitelji i najboljih interesa djeteta, postojanje odnosa zavisnosti između podnositelja zahtjeva i njegova djeteta, brata ili sestre ili roditelja na temelju trudnoće ili materinstva, zdravstvenog stanja ili visoke starosti podnositelja zahtjeva trebalo bi postati obvezujući kriterij odgovornosti. Kada je podnositelj zahtjeva maloljetnik bez pratnje, prisutnost člana obitelji ili rođaka koji se za njega mogu skrbiti na državnom području druge države članice trebala bi također postati obvezujući kriterij odgovornosti.
- (17) Svakoj državi članici trebalo bi dopustiti odstupanje od kriterija odgovornosti, posebno iz humanitarnih razloga i suosjećanja, kako bi se omogućilo spajanje s članovima obitelji, rođacima ili bilo kojim drugim osobama u rodbinskom odnosu te razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je podnesen u toj državi članici ili u drugoj državi članici čak i ako takvo razmatranje nije u njezinoj nadležnosti prema obvezujućim kriterijima utvrđenima u ovoj Uredbi.”

13 Uvodnim izjavama 19., 32., 39. i 41. navedene uredbe određuje se:

- „(19) Kako bi se zajamčila djelotvorna zaštita prava predmetnih osoba, trebalo bi, posebno u skladu s člankom 47. [Povelje], uspostaviti pravne zaštitne mjere i pravo na djelotvoran pravni lijek u vezi s odlukama o transferu u drugu odgovornu državu članicu. Kako bi se osiguralo poštovanje međunarodnog prava, djelotvornim pravnim lijekom protiv takvih odluka trebalo bi obuhvatiti i preispitivanje primjene ove uredbe i pravnog te činjeničnog stanja u državi članici u koju se podnositelja zahtjeva transferira.

[...]

(32) U vezi s postupanjem s osobama iz područja primjene ove Uredbe, države članice obvezuju obveze iz instrumenata međunarodnog prava, uključujući odgovarajuću sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava.

[...]

(39) Ova Uredba poštuje temeljna prava i uzima u obzir načela potvrđena posebno u [Povelji]. Cilj je ove Uredbe osigurati puno poštovanje prava na azil zajamčeno člankom 18. Povelje te prava priznata njezinim člancima 1., 4., 7., 24. i 47. U skladu s tim ova se Uredba primjenjuje na odgovarajući način.

[...]

(41) U skladu s člankom 3. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u vezi s područjem slobode, sigurnosti i pravde, koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, te države članice obavijestile su da žele sudjelovati u donošenju i primjeni ove Uredbe.”

14 Članak 1. te uredbe glasi:

„Ovom se Uredbom utvrđuju kriterij[i] i mehanizm[i] za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koj[i] je u jednoj od država članica podnio državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva [...]”

15 Člankom 3. Uredbe Dublin III određuje se:

„1. Države članice razmatraju svaki zahtjev za međunarodnu zaštitu državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva koji podnese zahtjev na državnom području bilo koje države članice, uključujući granicu ili područje tranzita. Zahtjev razmatra samo jedna država članica i to ona koja je prema kriterijima iz poglavlja III. navedena kao odgovorna.

2. Kada na temelju kriterija navedenih u ovoj Uredbi nije moguće odrediti nijednu odgovornu državu članicu, za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu odgovorna je prva država članica u kojoj je podnesen zahtjev za međunarodnu zaštitu.

Kada podnositelja zahtjeva nije moguće transferirati u državu članicu, koja je prvobitno određena kao odgovorna, zbog utemeljenih razloga za pretpostavku da postoje sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima za prihvata podnositelja zahtjeva u toj državi članici, koji izazivaju opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u smislu članka 4. [Povelje], država članica koja provodi postupak određivanja odgovorne države članice i dalje razmatra kriterije iz poglavlja III. da utvrdi može li se koju drugu državu članicu odrediti kao odgovornu.

Kada transfer u skladu s ovim stavkom nije moguće obaviti ni u jednu državu članicu određenu na temelju kriterija iz poglavlja III. ili u prvu državu članicu u kojoj je zahtjev podnesen, država članica koja provodi postupak određivanja odgovorne države članice postaje odgovorna država članica.

3. Svaka država članica pridržava pravo da, podložno pravilima i zaštitnim mjerama koje su utvrđene u Direktivi 2013/32/EU, podnositelja zahtjeva pošalje u sigurnu treću zemlju.”.

16 Člankom 6. te uredbe, naslovljenim „Jamstva za maloljetnike”, propisuje se:

„1. Najbolji interesi djeteta primarna su briga država članica u svim postupcima predviđenima u ovoj Uredbi.

[...]

3. Pri ocjeni najboljih interesa djeteta, država članice tijesno međusobno surađuju i posebno uzimaju u obzir sljedeće čimbenike:

(a) mogućnosti ponovnog spajanja obitelji;

[...]

4. Za potrebe primjene članka 8., država članica u kojoj je maloljetnik podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu, što je prije moguće poduzima odgovarajuće mjere za identifikaciju članova obitelji, braće i sestara ili rođaka maloljetnika bez pratnje na državnom području država članica i pritom štiti najbolje interese djeteta.

[...]”

17 Članak 7. stavci 1. i 2. navedene uredbe, koji se nalazi u njezinu poglavlju III., glasi:

„1. Kriteriji za određivanje odgovorne države članice primjenjuju se redosljedom kojim su navedeni u ovom poglavlju.

2. Odgovorna država članica u skladu s kriterijima navedenima u ovom poglavlju određuje se na temelju situacije koja je postojala u trenutku kada je podnositelj zahtjeva prvi put podnio svoj zahtjev za međunarodnu zaštitu u nekoj državi članici.”

18 Člankom 8. stavkom 1. te uredbe određuje se:

„Kada je podnositelj zahtjeva maloljetnik bez pratnje, odgovorna država članica je ona u kojoj je zakonito prisutan član obitelji ili brat ili sestra maloljetnika bez pratnje, pod uvjetom da je to u najboljem interesu maloljetnika. Kada je podnositelj zahtjeva maloljetnik u braku čiji bračni drug nije zakonito prisutan na državnom području država članica, odgovorna država članica je država članica u kojoj je zakonito prisutan otac, majka ili druga odrasla osoba odgovorna za maloljetnika, u skladu s pravom ili praksom te države članice, ili brat ili sestra.”

19 Člankom 11. Uredbe Dublin III, naslovljenim „Obiteljski postupak”, propisuje se:

„Kada više članova obitelji i/ili maloljetne braće ili sestara koji nisu u braku, istodobno podnese zahtjeve za međunarodnu zaštitu u istoj državi članici, ili na datume koji su dovoljno blizu da se postupci za određivanje odgovorne države članice mogu voditi zajedno, i kada bi primjena kriterija iz ove Uredbe dovela do njihova razdvajanja, odgovorna država članica određuje se na temelju sljedećih odredaba:

(a) za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu članova obitelji i/ili maloljetne braće ili sestara koji nisu u braku odgovorna je država članica koja je prema kriterijima odgovorna za prihvatanje najvećeg broja dotičnih osoba;

(b) u protivnom je odgovorna država članica koja je prema kriterijima odgovorna za razmatranje zahtjeva najstarije od dotičnih osoba.”

20 Članak 17. te uredbe, naslovljen „Diskrecijske klauzule”, glasi kako slijedi:

„1. Iznimno od članka 3. stavka 1. svaka država članica može odlučiti da razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu koji u njoj podnese državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i onda kada takvo razmatranje nije njezina odgovornost na temelju kriterija iz ove Uredbe.

Država članica koja odluči razmotriti zahtjev za međunarodnu zaštitu u skladu s ovim stavkom postaje odgovorna država članica i preuzima obveze povezane s takvom odgovornošću. [...]"

21 Člankom 20. stavkom 3. navedene uredbe određuje se:

„Za potrebe ove Uredbe položaj maloljetnika koji prati podnositelja zahtjeva, i u skladu je s definicijom člana obitelji, nerazdvojiv je od položaja člana obitelji i predmet je razmatranja u državi članici koja je odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu tog člana obitelji, i onda kada sâm maloljetnik nije podnositelj zahtjeva, pod uvjetom da je to u najboljem interesu maloljetnika. Isto postupanje primjenjuje se prema djeci rođenoj nakon dolaska podnositelja zahtjeva na državno područje država članica, bez potrebe pokretanja novog postupka za njihov prihvati.“

22 Člankom 27. stavkom 1. te uredbe propisuje se:

„Podnositelj zahtjeva ili druga osoba iz članka 18. stavka 1. točaka (c) ili (d) ima pravo na djelotvoran pravni lijek, u obliku žalbe protiv odluke o transferu ili činjeničnog i pravnog preispitivanja te odluke pred sudom.“

23 Članak 29. stavci 1. i 2. Uredbe Dublin III glasi:

„1. Transfer podnositelja zahtjeva [...] iz države članice moliteljice u odgovornu državu članicu provodi se u skladu s nacionalnim pravom države članice moliteljice, nakon savjetovanja među predmetnim državama članicama, čim je to praktički moguće, a najkasnije u roku od šest mjeseci [...]

[...]

2. Ako se transfer ne provede u šestomjesečnom roku, odgovorna država članica oslobađa se svoje obveze da prihvati ili ponovno prihvati predmetnu osobu i odgovornost se tada prenosi na državu članicu moliteljicu. [...]"

24 U članku 35. stavku 1. te uredbe određuje se:

„Svaka država članica odmah obavješćuje Komisiju o posebnim tijelima koja su nadležna za ispunjavanje obveza koje proizlaze iz ove Uredbe i svih njezinih izmjena. Države članice osiguravaju da ta tijela imaju potrebna sredstva za obavljanje svojih zadaća, a posebno za davanje odgovora u propisanim rokovima na zahtjeve za informacijama, zahtjeve za prihvati i zahtjeve za ponovni prihvati podnositelja zahtjeva.“

Irsko pravo

25 European Union (Dublin System) Regulations 2014 (Uredba iz 2014. o dublinskom sustavu Europske unije) (SI br. 525/2014, u daljnjem tekstu: nacionalna uredba) nacionalno je primjenjivo zakonodavstvo. U svrhe ovog predmeta najrelevantnije su sljedeće njezine odredbe.

26 Člankom 2. stavkom 2. nacionalne uredbe određuje se da pojam ili izraz koji se upotrebljava i u toj uredbi i u Uredbi Dublin III ima isto značenje kao i u uredbi Unije.

27 Pojam „odluka o transferu“ iz članka 2. stavka 1. nacionalne uredbe definiran je kao odluka Refugee Applications Commissionera (povjerenik za izbjeglice, Irska) donesena u skladu s Uredbom Dublin III o transferu podnositelja zahtjeva u slučaju kada je Irska država članica moliteljica, a zamoljena država članica pristaje prihvatiti podnositelja zahtjeva ili ga ponovno prihvatiti.

- 28 Člankom 3. stavkom 1. nacionalne uredbe propisuje se da povjerenik za izbjeglice izvršava ovlasti države članice koja provodi postupak određivanja odgovorne države članice, države članice moliteljice i zamoljene države članice. U stavku 2. tog članka propisano je da ministar pravosuđa i jednakosti izvršava ovlasti države članice koja provodi transfer.
- 29 Člankom 3. stavkom 3. nacionalne uredbe propisano je da povjerenik za izbjeglice izvršava sve ovlasti iz članka 6. Uredbe Dublin III, kojim se upućuje na najbolje interese djeteta „u svim postupcima predviđenima u ovoj Uredbi”.
- 30 U skladu s člankom 6. stavkom 1. nacionalne uredbe, podnositelj zahtjeva može uložiti žalbu protiv odluke o transferu.
- 31 Člankom 6. stavkom 9. nacionalne uredbe određuje se da žalbeni sud potvrđuje ili poništava odluku o transferu.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 32 Iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da je tijekom 2010. državljanka treće države S. A. ušla u Ujedinjenu Kraljevinu na temelju studentske vize te da joj se sljedeće godine pridružio državljanin treće države M. A., nakon što je dobio vizu za uzdržavanu osobu. Njihovo dijete A. Z. rođeno je u veljači 2014. u Ujedinjenoj Kraljevini. Roditelji su svake godine obnavljali svoje vize, sve do zatvaranja fakulteta na kojem je studirala S. A., što je dovelo do prestanka važenja njihovih viza.
- 33 S. A. i M. A. otišli su u Irsku, gdje su 12. siječnja 2016. podnijeli zahtjeve za azil. Zahtjev za dijete bio je uključen u zahtjev njegove majke.
- 34 Povjerenik za izbjeglice uputio je 7. travnja 2016. Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske zahtjev za preuzimanje odlučivanja o tim zahtjevima za azil na temelju Uredbe Dublin III.
- 35 Ta je država članica 1. svibnja 2016. pristala na navedeno preuzimanje.
- 36 U postupku pred povjerenikom za izbjeglice S. A. i M. A. pozivali su se na zdravstvene probleme osobe M. A. kao i na činjenicu da je njihovo dijete zbog zdravstvenih problema bilo na promatranju u Health Service Executiveu (Uprava za zdravstvene usluge, Irska).
- 37 Povjerenik za izbjeglice preporučio je transfer u Ujedinjenu Kraljevinu, smatrajući u odluci kojom je odbijen zahtjev osoba S. A. i M. A. da ne treba primijeniti članak 17. Uredbe Dublin III.
- 38 S. A. i M. A. osporavali su odluku o transferu pred International Protection Appeals Tribunalom (Žalbeni sud za međunarodnu zaštitu) pozivajući se prije svega na taj članak 17. i razloge povezane s povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz Unije.
- 39 Taj je sud 10. siječnja 2017. potvrdio odluku o transferu, nakon što je utvrdio da nije nadležan za primjenu diskrecijske ovlasti iz navedenog članka 17. Također je odbio argumente u vezi s povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz Unije jer je za ocjenu zakonitosti te odluke bila relevantna situacija koja je postojala u trenutku kada je on trebao odlučivati.
- 40 S. A. i M. A. pokrenuli su stoga postupak pred High Courtom (Visoki sud, Irska).
- 41 Taj sud u biti smatra da za rješavanje spora u kojem postupa prije svega treba utvrditi koje posljedice u pogledu dublinskog sustava može prouzročiti postupak povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije.

- 42 Usto, on navodi da pojmovi koji se upotrebljavaju u nacionalnoj uredbi i kojima se preuzimaju pojmovi iz Uredbe Dublin III moraju imati isto značenje kao ti potonji. Sud koji je uputio zahtjev iz toga zaključuje da je za rješavanje spora u kojem postupava nužno tumačenje Uredbe Dublin III.
- 43 U tim je okolnostima High Court (Visoki sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Kada odlučuje o transferu podnositelja zahtjeva za zaštitu na temelju Uredbe [Dublin III] Ujedinjenoj Kraljevini, mora li nadležno nacionalno tijelo, pri razmatranju svih pitanja nastalih u vezi s diskrecijskom klauzulom iz članka 17. [te uredbe] i/ili bilo kojih pitanja zaštite temeljnih prava u Ujedinjenoj Kraljevini, zanemariti postojeće okolnosti u trenutku takvog razmatranja u vezi s predloženim povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz Unije?
  2. Obuhvaća li pojam ‚država članica koja provodi postupak određivanja odgovorne države članice‘ u smislu Uredbe [Dublin III] mogućnost te države članice da primijeni diskrecijsku klauzulu propisanu u njezinu članku 17.?
  3. Uključuju li ovlasti države članice na temelju članka 6. Uredbe [Dublin III] ovlast priznatu ili dodijeljenu člankom 17. te uredbe?
  4. Primjenjuje li se pojam ‚djelotvoran pravni lijek‘ na prvostupanjsku odluku donesenu na temelju članka 17. Uredbe [Dublin III] tako da se mora predvidjeti mogućnost ulaganja žalbe ili jednakovrijednog pravnog lijeka protiv takve odluke i/ili tako da se nacionalno zakonodavstvo kojim je predviđen žalbeni postupak protiv prvostupanjske odluke na temelju navedene uredbe treba tumačiti na način da obuhvaća pravni lijek protiv odluke na temelju članka 17.?
  5. Ako nema dokaza za obaranje predmnjeve da je u djetetovu najboljem interesu da se njegovu situaciju ne razmatra zasebno od one njegovih roditelja, je li učinak članka 20. stavka 3. Uredbe [Dublin III] taj da nadležno nacionalno tijelo ne mora razmotriti takve najbolje interese odvojeno od predmeta koji se tiče roditelja kao zasebno pitanje ili kao polazišnu točku za razmatranje treba li provesti transfer?“

Postupak pred Sudom

- 44 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku, predviđenom člankom 23.a Statuta Suda Europske unije. Podredno je zatraženo da se na temelju članka 105. stavka 1. Poslovnika Suda o zahtjevu odluči u ubrzanom postupku.
- 45 Kao prvo, u pogledu zahtjeva za odlučivanje u hitnom prethodnom postupku, Sud mu je 4. prosinca 2017. na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, odlučio ne udovoljiti.
- 46 Kao drugo, u pogledu zahtjeva za primjenu ubrzanog postupka iz članka 105. stavka 1. Poslovnika Suda, rješenjem od 20. prosinca 2017., M. A. i dr. (C-661/17, neobjavljeno, EU:C:2017:1024) predsjednik Suda odlučio je odbiti taj zahtjev.

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost

- 47 Irska navodi da se pitanja koja se odnose na pravne posljedice mogućeg povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije moraju smatrati hipotetskima, s obzirom na to da one još nisu poznate. Stoga bi svaka odluka koju bi Sud u ovoj fazi mogao donijeti u pogledu situacije koja će nastati nakon predviđenog datuma prestanka članstva te države članice u Uniji bila hipotetska. Naime, prema ustaljenoj sudskoj praksi (presuda od 27. veljače 2014., Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, t. 27. i 29. i navedena sudska praksa), Sud ne odgovara na hipotetska pitanja odnosno na ona kojima se traži savjetodavno mišljenje.
- 48 U tom pogledu treba podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, postupak utvrđen člankom 267. UFEU-a instrument suradnje između Suda i nacionalnih sudova zahvaljujući kojem Sud nacionalnim sudovima daje elemente za tumačenje prava Unije koji su im potrebni za rješavanje spora koji se pred njima vodi (presuda od 8. prosinca 2016., Eurosaneamientos i dr., C-532/15 i C-538/15, EU:C:2016:932, t. 26. i navedena sudska praksa).
- 49 U okviru te suradnje isključivo je na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da uvažavajući posebnosti predmeta ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Posljedično, kada se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud je načelno obvezan donijeti odluku (presuda od 8. prosinca 2016., Eurosaneamientos i dr., C-532/15 i C-538/15, EU:C:2016:932, t. 27. i navedena sudska praksa).
- 50 Iz toga slijedi da pitanja o tumačenju prava Unije koja nacionalni sud uputi u pravnom i činjeničnom okviru koji utvrđuje pod vlastitom odgovornošću i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati uživaju pretpostavku relevantnosti. Sud može odbiti odlučivati o zahtjevu za prethodnu odluku koji je uputio nacionalni sud samo ako je očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi se mogao dati koristan odgovor na upućena pitanja (presuda od 8. prosinca 2016., Eurosaneamientos i dr., C-532/15 i C-538/15, EU:C:2016:932, t. 28. i navedena sudska praksa).
- 51 U ovom slučaju valja istaknuti da je sud koji je uputio zahtjev detaljno objasnio razlog zbog kojeg smatra da je za odlučivanje o sporu u kojem postupa nužno analizirati posljedice koje bi u okviru Uredbe Dublin III moglo imati moguće povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije.
- 52 U tim okolnostima tumačenje koje je zatražio sud koji je uputio zahtjev nije nebitno za rješavanje spora u kojem postupa. Stoga valja odgovoriti na pitanja koja je uputio High Court (Visoki sud).

Meritum

Prvo pitanje

- 53 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 17. stavak 1. Uredbe Dublin III tumačiti na način da okolnost u kojoj je država članica koja je u smislu te uredbe utvrđena kao „odgovorna” dala obavijest o svojoj namjeri povlačenja iz Unije u skladu s člankom 50. UEU-a obvezuje državu članicu koja provodi to utvrđivanje da primjenom diskrecijske klauzule iz članka 17. stavka 1. sama razmotri predmetni zahtjev za zaštitu.

- 54 U tom pogledu valja podsjetiti na to da učinak obavijesti države članice o njezinoj namjeri povlačenja iz Unije u skladu s člankom 50. UEU-a nije obustava primjene prava Unije u toj državi članici i da stoga to pravo ostaje u njoj potpuno na snazi sve do njezina stvarnog povlačenja iz Unije (presuda od 19. rujna 2018., RO, C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, t. 45.).
- 55 Kao što je to navedeno u točki 10. ove presude, Uredbom Dublin III zamijenjena je Uredba br. 343/2003. Sud je u pogledu diskrecijske klauzule iz članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III već naveo da je na nju prenosivo tumačenje članka 3. stavka 2. Uredbe br. 343/2003 jer su pojmovi iz prvonavedene odredbe u biti podudarni pojmovima koji se odnose na klauzulu suverenosti iz potonje (presuda od 16. veljače 2017., C. K. i dr., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 53.).
- 56 U skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Dublin III, zahtjev za međunarodnu zaštitu razmatra samo jedna država članica, i to ona koja je prema kriterijima iz poglavlja III. te uredbe određena kao odgovorna.
- 57 Člankom 17. stavkom 1. navedene uredbe propisuje se da, iznimno od članka 3. stavka 1., svaka država članica može odlučiti da razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu koji u njoj podnese državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i onda kada takvo razmatranje nije njezina odgovornost na temelju tih kriterija.
- 58 Iz teksta članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III jasno proizlazi da je riječ o fakultativnoj odredbi jer se svakoj državi članici prepušta diskrecijska odluka o razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji joj je podnesen, čak i ako na temelju kriterija za određivanje odgovorne države članice koji su utvrđeni tom uredbom ona nije dužna provesti to razmatranje. Osim toga, izvršavanje te ovlasti ne podliježe nikakvom posebnom uvjetu (vidjeti u tom smislu presudu od 30. svibnja 2013., Halaf, C-528/11, EU:C:2013:342, t. 36.). Navedenom ovlašću omogućuje se svakoj državi članici da s obzirom na politička, humanitarna ili praktična razmatranja suvereno odluči hoće li prihvatiti razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, čak i ako na temelju kriterija definiranih navedenom uredbom nije odgovorna za to (presuda od 4. listopada 2018., Fathi, C-56/17, EU:C:2018:803, t. 53.).
- 59 S obzirom na opseg diskrecijske ovlasti koja je na taj način dana državama članicama, na dotičnoj je državi članici da utvrdi okolnosti u kojima želi primijeniti ovlast koja joj je dodijeljena diskrecijskom klauzulom iz članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III i sama razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu za koji nije odgovorna na temelju kriterija definiranih tom uredbom.
- 60 Uostalom, to je utvrđenje dosljedno, s jedne strane, sudskoj praksi Suda koja se odnosi na fakultativne odredbe, prema kojoj se tim odredbama državama članicama daje široka diskrecijska ovlast (presuda od 10. prosinca 2013., Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, t. 57. i navedena sudska praksa), i, s druge strane, cilju navedenog članka 17. stavka 1., odnosno očuvanju ovlasti država članica u izvršavanju prava na dodjelu međunarodne zaštite (presuda od 5. srpnja 2018., X, C-213/17, EU:C:2018:538, t. 61. i navedena sudska praksa).
- 61 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 17. stavak 1. Uredbe Dublin III treba tumačiti na način da okolnost u kojoj je država članica koja je u smislu te uredbe utvrđena kao „odgovorna” dala obavijest o svojoj namjeri povlačenja iz Unije u skladu s člankom 50. UEU-a ne obvezuje državu članicu koja provodi to utvrđivanje da primjenom diskrecijske klauzule iz članka 17. stavka 1. sama razmotri predmetni zahtjev za zaštitu.

Drugo pitanje

- 62 Iz sadržaja spisa kojim Sud raspolaze proizlazi da drugo pitanje počiva na premisi da u Irskoj povjerenik za izbjeglice određuje odgovornu državu članicu na temelju kriterija utvrđenih Uredbom Dublin III, a da ministar pravosuđa i jednakosti primjenjuje diskrecijsku klauzulu iz članka 17. stavka 1. te uredbe.
- 63 U tim okolnostima valja smatrati da svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li Uredbu Dublin III tumačiti na način da se njome nalaže da isto nacionalno tijelo određuje odgovornu državu članicu, primjenjujući kriterije definirane tom uredbom, i primjenjuje diskrecijsku klauzulu iz članka 17. stavka 1. navedene uredbe.
- 64 Prije svega valja podsjetiti na to da iz sudske prakse Suda proizlazi da je diskrecijska ovlast koja je člankom 17. stavkom 1. Uredbe Dublin III dodijeljena državama članicama sastavni dio mehanizama određivanja države članice odgovorne za zahtjev o azilu koji su predviđeni tom uredbom. Dakle, odlukom države članice, donesenom na temelju te odredbe, da razmatra odnosno ne razmatra zahtjev za međunarodnu zaštitu za koji ona nije odgovorna s obzirom na kriterije navedene u poglavlju III. navedene uredbe provodi se pravo Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 16. veljače 2017., C. K. i dr., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 53. i navedenu sudsku praksu).
- 65 Nadalje, valja utvrditi da Uredba Dublin III ipak ne sadržava nijednu odredbu kojom se pojašnjava koje je tijelo ovlašteno donijeti odluku primjenom kriterija koji su definirani tom uredbom i odnose se na određivanje odgovorne države članice odnosno odluku na temelju diskrecijske klauzule iz članka 17. stavka 1. navedene uredbe. Potonjim člankom ne pojašnjava se ni mora li država članica dužnost primjene tih kriterija i te diskrecijske klauzule povjeriti istom tijelu.
- 66 Nasuprot tomu, člankom 35. stavkom 1. Uredbe Dublin III propisuje se da svaka država članica odmah obavješćuje Komisiju o posebnim „tijelima koja su nadležna” za ispunjavanje obveza koje proizlaze iz te uredbe i o svim izmjenama koje se odnose na ta tijela.
- 67 Iz teksta te odredbe proizlazi, kao prvo, da je na državi članici određivanje koja su nacionalna tijela nadležna za primjenu Uredbe Dublin III. Kao drugo, izraz „tijela koja su nadležna” iz članka 35. podrazumijeva da država članica slobodno povjerava različitim tijelima dužnost primjene kriterija koji su definirani tom uredbom i odnose se na određivanje odgovorne države članice i „diskrecijske klauzule” iz članka 17. stavka 1. navedene uredbe.
- 68 Tu ocjenu također potvrđuju druge odredbe Uredbe Dublin III, poput njezina članka 4. stavka 1., članka 20. stavaka 2. i 4. odnosno članka 21. stavka 3., u kojima se upotrebljavaju izrazi „njezina nadležna tijela”, „tijela”, „do nadležnih tijela predmetne države članice”, „kod nadležnih tijela države članice” odnosno „tijelima zamoljene države članice”.
- 69 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti da Uredbu Dublin III treba tumačiti na način da se njome ne nalaže da isto nacionalno tijelo određuje odgovornu državu članicu, primjenjujući kriterije definirane tom uredbom, i primjenjuje diskrecijsku klauzulu iz članka 17. stavka 1. navedene uredbe.

Treće pitanje

- 70 Svojim trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 6. stavak 1. Uredbe Dublin III tumačiti na način da se njime državi članici koja na temelju kriterija propisanih tom uredbom nije odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu nalaže da uzme u obzir najbolji interes djeteta i da primjenom članka 17. stavka 1. navedene uredbe sama razmotri taj zahtjev.

- 71 S obzirom na to da iz točaka 58. i 59. ove presude proizlazi da izvršavanje ovlasti otvorene državama članicama diskrecijskom klauzulom iz članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III ne podliježe nikakvom posebnom uvjetu i da je u načelu na svakoj državi članici da utvrdi okolnosti u kojima želi primijeniti tu ovlast i sama razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu za koji nije odgovorna na temelju kriterija definiranih tom uredbom, valja utvrditi da ni razmatranja koja se odnose na najbolji interes djeteta ne mogu obvezati državu članicu da primijeni navedenu ovlast i sama razmotri zahtjev koji nije dužna razmotriti.
- 72 Iz toga slijedi da članak 6. stavak 1. Uredbe Dublin III treba tumačiti na način da se njime državi članici koja na temelju kriterija propisanih tom uredbom nije odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne nalaže da uzme u obzir najbolji interes djeteta i da primjenom članka 17. stavka 1. navedene uredbe sama razmotri taj zahtjev.

Četvrto pitanje

- 73 Svojim četvrtim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 27. stavak 1. Uredbe Dublin III tumačiti na način da se njime nalaže propisivanje pravnog lijeka protiv odluke o neprimjeni ovlasti predviđene člankom 17. stavkom 1. te uredbe.
- 74 U skladu s člankom 27. stavkom 1. Uredbe Dublin III, podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu ima pravo na djelotvoran pravni lijek u obliku žalbe protiv odluke o transferu ili činjeničnog i pravnog preispitivanja te odluke pred sudom.
- 75 Dakle, tim se člankom ne propisuje izričito pravni lijek protiv odluke o neprimjeni ovlasti predviđene člankom 17. stavkom 1. te uredbe.
- 76 Štoviše, cilj brze obrade zahtjeva za međunarodnu zaštitu i, među ostalim, brzog određivanja odgovorne države članice, na kojem se temelji postupak uspostavljen Uredbom Dublin III i na koji se podsjeća u njezinoj uvodnoj izjavi 5., obeshrabrujući je u pogledu umnožavanja pravnih lijekova.
- 77 Načelno djelotvorne sudske zaštite nedvojbeno je opće pravno načelo Unije koje je sada izraženo u članku 47. Povelje (presuda od 10. srpnja 2014., Telefónica i Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, t. 40. i navedena sudska praksa), a u skladu s kojim svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom, u skladu s uvjetima utvrđenima tim člankom.
- 78 Međutim, ako država članica odbije primijeniti diskrecijsku klauzulu iz članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III, to u pogledu te države članice nužno znači da se donosi odluka o transferu. Odbijanje države članice da primijeni tu klauzulu moglo bi se, ovisno o slučaju, osporavati pravnim lijekom protiv odluke o transferu.
- 79 Posljedično, članak 27. stavak 1. Uredbe Dublin III treba tumačiti na način da se njime ne nalaže propisivanje pravnog lijeka protiv odluke o neprimjeni ovlasti predviđene u članku 17. stavku 1. te uredbe, što ne utječe na mogućnost osporavanja te odluke pravnim lijekom protiv odluke o transferu.
- 80 Osim toga, a kako bi se dao koristan odgovor sudu koji je uputio zahtjev, s obzirom na to da su postavljena pitanja u ovom slučaju povezana s obaviješću koju je u pogledu svoje namjere povlačenja iz Unije u skladu s člankom 50. UEU-a dala država članica koja je određena kao odgovorna na temelju kriterija definiranih Uredbom Dublin III, valja navesti da ta obavijest, kao što to proizlazi iz točke 54. ove presude, ne dovodi do obustave primjene prava Unije u toj državi članici i da je stoga to pravo – kojeg su dio zajednički europski sustav azila, uzajamno povjerenje i predmnjeva da države članice poštuju temeljna prava – i nadalje potpuno na snazi u navedenoj državi članici sve do njezina stvarnog povlačenja iz Unije.

- 81 Također treba dodati da se, u skladu sa sudskom praksom Suda, transfer podnositelja zahtjeva u takvu državu članicu ne smije provesti ako postoje utemeljeni razlozi za pretpostavku da bi zbog te obavijesti taj podnositelj zahtjeva bio u stvarnoj opasnosti da u toj državi članici trpi nečovječno ili ponižavajuće postupanje u smislu članka 4. Povelje (presuda od 16. veljače 2017., C. K. i dr., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 65.).
- 82 U tom kontekstu valja naglasiti da se ne može smatrati da se samom takvom obaviješću dotična osoba izlaže takvoj opasnosti.
- 83 U tom pogledu valja istaknuti, kao prvo, da je zajednički europski sustav azila osmišljen u kontekstu koji omogućuje pretpostavku da sve države koje u njemu sudjeluju, bilo da je riječ o državama članicama ili o trećim državama, poštuju temeljna prava, uključujući ona koja se temelje na Ženevskoj konvenciji i Protokolu iz 1967., kao što je to načelo zabrane vraćanja, te prava koja se temelje na EKLJP-u, i da stoga te države mogu imati uzajamno povjerenje u pogledu poštovanja tih temeljnih prava (vidjeti u tom smislu presudu od 21. prosinca 2011., N. S. i dr., C-411/10 i C-493/10, EU:C:2011:865, t. 78.), pri čemu su, osim toga, sve te države, kao što je to navedeno u točkama 3. do 5. ove presude, stranke Ženevske konvencije, Protokola iz 1967. i EKLJP-a.
- 84 Kao drugo, države članice su u pogledu temeljnih prava priznatih podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu u primjeni Uredbe Dublin III obvezane kodifikacijom iz njezina članka 3. stavka 2. sudske prakse Suda u vezi s postojanjem sustavnih nedostataka u postupku azila i uvjetima za prihvrat podnositelja zahtjeva u odgovornoj državi članici u smislu te uredbe, ali i, kao što to proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 32. i 39., sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava i člankom 4. Povelje (presuda od 16. veljače 2017., C. K. i dr., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 63.). Budući da članku 4. Povelje odgovara članak 3. EKLJP-a, zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja propisana prvonavedenom odredbom ima, u skladu s člankom 52. stavkom 3. Povelje, jednako značenje i opseg kao i ona iz te konvencije (vidjeti u tom smislu presudu od 16. veljače 2017., C. K. i dr., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 67.).
- 85 Kao treće, kao što je to navedeno u točki 83. ove presude, s obzirom na to da su države članice stranke Ženevske konvencije i Protokola iz 1967. te EKLJP-a, odnosno dvaju međunarodnih sporazuma na kojima se temelji zajednički europski sustav azila, nastavak sudjelovanja države članice u tim konvencijama i u tom protokolu nije povezan s njezinom pripadnošću Uniji. Iz toga slijedi da odluka države članice o povlačenju iz Unije ne utječe na njezine obveze poštovanja Ženevske konvencije i Protokola iz 1967., uključujući načelo zabrane vraćanja, kao ni na njezino poštovanje članka 3. EKLJP-a.
- 86 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na četvrto pitanje valja odgovoriti da članak 27. stavak 1. Uredbe Dublin III treba tumačiti na način da se njime ne nalaže propisivanje pravnog lijeka protiv odluke o neprimjeni ovlasti predviđene u članku 17. stavku 1. te uredbe, što ne utječe na mogućnost osporavanja te odluke pravnim lijekom protiv odluke o transferu.

Peto pitanje

- 87 Svojim petim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 20. stavak 3. Uredbe Dublin III tumačiti na način da se tom odredbom, u slučaju nepostojanja protivnog dokaza, uspostavlja predmnjeva da je u najboljem interesu djeteta razmatrati njegov položaj nerazdvojivo od položaja njegovih roditelja.
- 88 Valja utvrditi da iz teksta članka 20. stavka 3. Uredbe Dublin III jasno proizlazi da je to tako. Iz njega proizlazi da djetetov položaj treba razmatrati odvojeno od položaja njegovih roditelja samo u slučaju ako se utvrdi da takvo zajedničko razmatranje njegova položaja s položajem djetetovih roditelja nije u najboljem interesu tog djeteta.

- 89 To je utvrđenje u skladu s uvodnim izjavama 14. do 16. i, među ostalim, s člankom 6. stavkom 3. točkom (a), člankom 6. stavkom 4., člankom 8. stavkom 1. i člankom 11. Uredbe Dublin III. Iz tih odredaba proizlazi da je poštovanje obiteljskog života i, osobito, očuvanje jedinstva obitelji u načelu u najboljem interesu djeteta.
- 90 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na peto pitanje valja odgovoriti da članak 20. stavak 3. Uredbe Dublin III treba tumačiti na način da se tom odredbom, u slučaju nepostojanja protivnog dokaza, uspostavlja predmnjeva da je u najboljem interesu djeteta razmatrati njegov položaj nerazdvojivo od položaja njegovih roditelja.

Troškovi

- 91 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 17. stavak 1. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva treba tumačiti na način da okolnost u kojoj je država članica koja je u smislu te uredbe utvrđena kao „odgovorna” dala obavijest o svojoj namjeri povlačenja iz Unije u skladu s člankom 50. UEU-a ne obvezuje državu članicu koja provodi to utvrđivanje da primjenom diskrecijske klauzule iz članka 17. stavka 1. sama razmotri predmetni zahtjev za zaštitu.**
- 2. Uredbu br. 604/2013 treba tumačiti na način da se njome ne nalaže da isto nacionalno tijelo određuje odgovornu državu članicu, primjenjujući kriterije definirane tom uredbom, i primjenjuje diskrecijsku klauzulu iz članka 17. stavka 1. navedene uredbe.**
- 3. Članak 6. stavak 1. Uredbe br. 604/2013 treba tumačiti na način da se njime državi članici koja na temelju kriterija propisanih tom uredbom nije odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne nalaže da uzme u obzir najbolji interes djeteta i da primjenom članka 17. stavka 1. navedene uredbe sama razmotri taj zahtjev.**
- 4. Članak 27. stavak 1. Uredbe br. 604/2013 treba tumačiti na način da se njime ne nalaže propisivanje pravnog lijeka protiv odluke o neprimjeni ovlasti predviđene u članku 17. stavku 1. te uredbe, što ne utječe na mogućnost osporavanja te odluke pravnim lijekom protiv odluke o transferu.**
- 5. Članak 20. stavak 3. Uredbe br. 604/2013 treba tumačiti na način da se tom odredbom, u slučaju nepostojanja protivnog dokaza, uspostavlja predmnjeva da je u najboljem interesu djeteta razmatrati njegov položaj nerazdvojivo od položaja njegovih roditelja.**

Potpisi